

Реферат на тему: "Життя і творчість Гете"

Йоганн Вольфганг Гете

Реферат на тему:

"Життя і творчість Гете"

Народився Гете 28 серпня 1749 року в сім'ї франкфуртських купців і рано забезпечив собі міцність положення і безбідне існування. В 1775 році Гете був запрошений герцогом Саксе-Веймарським Карлом Августом приїхав в столицю маленької держави і залишився тут на все життя. Веймар з населенням в три тисячі людей притягував до себе видатних діячів німецької культури. Гете став одним з управителів герцогства — зберігши внутрішню незалежність. Він часто і надовго виїжджав із Веймара, в 1786 році навіть втікав звідси в Італію, він важко переносив вузькість провінційного життя, але завжди повертався сюди, в свій дім.

Під час життя Гете відбувалися такі визначні соціальні і політичні події як французька революція, наполеонівські війни. В 1808 році в Ерфурті відбулася розмова Гете з Наполеоном.

Життя Гете видавалося дуже довгим. Гете працював без спішки, але часу не гаяв. Від думав одночасно про різне, і все це знаходилося у внутрішній єдності поета.

Людина справи, Гете не долюблював людей, які не вміють влаштуватися в житті, і зовсім не виносив капризних і нитиків.

Гете в 1832 році вніс останні поправки до головного твору свого життя і в березні цього ж року помер. Він і не планував випустити у світ повний текст "Фауста" при житті: перша частина була опублікована фрагментами в 1790 році, повністю — 1808 році, з другої частини друкувалися відривки.

Гете з його тонким сприйманням старовини, відчув красу та значимість сюжету про Фауста ще в юності. Письменник віддав основній книзі 62 роки свого життя. Безперечно, Гете знав не тільки легенду про Фауста, а й літературні обробки. Використав він також і легенду про Симона-мага. Гете знайшов простий спосіб, як поєднати ці два сюжети: Мефістофель омолоджує вченого і перетворює його на юнака. Такий задум, за словами німецького письменника Томаса Манна, міг народитися тільки "з юнацького ритму крові" поета. Гетевський Фауст мало чим схожий зі своїми праобразами. Він наділений рисами людини не Середньовіччя, а епохи Відродження. Мабуть, тому вся культура нової доби була визначена Шпенглером, як "фаустівська".

Твір складається з Посвяти, Театрального вступу, Прологу та двох частин. В "Пролозі на небі" показується зустріч Господа та його архангелів із Мефістофелем, яка набуває символічного значення. Основний предмет розмови — це людина. Хто вона така? Яке її місце в світі? У пролозі Господь утверджує силу людської особистості, її здатність до розвитку, пошуку смислу життя, хоча погоджується, що вона не

досконала. Саме такою людиною Бог уявляє Фауста. Але Господь також не визнає Мефістофеля як уособлення зла, і це підтверджують його слова :

Таким, как ты, я никогда не враг.

Из духов отрицания ты всех мене

Бывал мне в тягость, плут и весельчак.

Из лени человек впадает в спячку.

Ступай, расшевели его застой,

Вертись пред ним, томи и беспокой

И раздражай его своей горячкой.

Цими словами Господь дав волю Фаустові у виборі між ним і дияволом, знаючи, що сильна, мисляча людина завжди сумнівається, але сама доходить до бажаних висновків. Зустріч з Мефістофелем такої людині лише допоможе вибратися зі своїх протиріч. Мефістофель навпаки говорить про мізерність людську, яка не дозволяє людству наблизитися до вершин духу. Що є людина на землі — "божественне створіння", яке прагне істини, чи "тварина із тварин"? Це головна проблема прологу, що визначає ідейний зміст трагедії "Фауст". На відміну від трагедії легенда не має такого прологу.

Образ Фауста у поемі уособлює все людство, але попри цьому він не є ідеальною особистістю. Фауст не задоволений знаннями, якими він володіє і прагне більшого. Саме в такі хвилини він звертається до Біблії і починає її перекладати, але не погоджується з першими ж словами. Відчай героя настільки великий, що він вирішує покінчити життя самогубством. Мефістофель знаходить Фауста в його кабінеті, де той уже багато разів б'ється над розкриттям таємниць світу, і укладає з ним угоду. Він задовольнить будь — які бажання і забаганки вченого, ні в чому не буде перешкоджати. Але в ту мить, коли Фауст відчує цілком задоволеним життям і щасливим, він мусить померти, а душа його належатиме Мефістофелю. І це буде плата за земне блаженство. Цей епізод поеми має також розбіжності з легендою, оскільки в легенді Мефістофель і Фауст укладають угоду тільки на 24 роки (згідно з нею Мефістофель, залишаючись незримим, повинен з'являтися до Фауста на його бажання і виконувати всі його розпорядження, Фауст же зрікається Бога і віддає душу сатані). Згодом Мефістофель повертає нашому герою молодість і в результаті він закохується в молоду вродливу дівчину Гретхен (ця сюжетна лінія — любов Фауста і Маргарити є нововведенням Й.В.Гете). Мефістофель вважає, що саме в цьому Фауст знайде ту прекрасну мить, але помиляється. Спочатку за волею Мефістофеля помирає мати Гретхен, а потім і брат Валентин. Молода дівчина карає себе за ці смерті і потрапляє до в'язниці. Попри всі благання Фауста втекти з ним Маргарита не погоджується, бо вважає себе винною і помирає у в'язниці. Але навіть після всіх її гріхів душа Маргарити потрапляє до раю. Фауст тяжко пережив смерть Гретхен, але не припинив пошуків істини.

Отже в першій частині свого твору Гете в основному провів свого героя через ті випробування, які відомі з легенди.

У другій частині твору Фауст служить при дворі імператора і надає йому різні

послуги за допомогою всесильного Мефістофеля. Від шлюбу з давньогрецькою красунею Еленою Прекрасною нього народжується син Евфоріон, який згодом гине. Фауст намагається виростити людину в колбі — Гомункулуса, але той теж гине. Життя Фауста підходить до кінця, йому 100 років. Він мріє про світлі та щасливі міста, які, за його бажанням, мусять з'явитися для людей. Свою мрію він хоче здійснити на острові, який подарував йому імператор, і який був майже не придатний для життя. Фауст поспішає з роботами. Нарешті герой відчуває мить найвищого життєвого задоволення:

Вот мысль, которой весь я предан,
Итог всего, что ум скопил.
Лишь тот, кем бой за жизнь изведан,
Жизнь и свободу заслужил.
Так именно, вседневно, ежегодно,
Трудясь, борась, опасностью шутя,
Пускай живут муж, старец и дитя.
Народ свободный на земле свободной
Увидеть я б хотел такие дни.
Тогда бы мог воскликнуть я: "Мгновенье!
О, как прекрасно ты, повремени!
Воплощены следы моих борений,
И не сотрутся никогда они".
И, это торжество предвосхищая,
Я высший миг сейчас переживаю.

Більше Фаустові нічого бажати. Він помирає, але його душа потрапляє в рай, і зустрічається з душею Маргарити. Вона вже постила йому і любить його, як і раніше.

Фауст багато страждав, постійно сумнівався і шукав, знаходив і втрачав, часто відчував невдоволення. Тільки серед природи, відчуваючи її частиною себе, він сприймає світ, як гармонію. Життя принесло йому короткі моменти щастя і довгі роки страждання і відчаю, але все це було не даремно. Вже наприкінці свого життя Фауст це зрозумів.

Отже, в другій частині Гете відійшов від легенди, логічно розвиваючи характер людини, яка бачила своє покликання в активному пошуку істини і смислу буття.

Список використаної літератури:

1. А.С.Пушкин: "Избранные сочинения" — Москва, "Художественная литература", 1990 г. 654 ст.
2. "Замок Монсальват": Легенды средневековья — Москва, "Энигма", 1994. — 352 ст.
3. И.В. Гете: "Фауст" — Москва, "Художественная литература", 1988 . — 512 ст.
4. Аникст: "Фауст" Гете. — С. 5-26.